

Marušina smrt.

Spisal *Borisov.*

tara Maruša je stopala po strmem bregu in se opirala na debelo palico. Potne kaplje so ji stale po čelu, a ni imela časa, da bi si jih bila obrisala. Daleč je še bilo do vasi, kamor je bila namenjena, in bala se je, da jo v hribih ne dohiti noč. Pod nogami ji je škripal sneg in drselo ji je, da se je komaj lovila. Solnce je kazalo zemlji svoj svetli, prijazen obraz in vse se je lesketalo v njegovih žarkih ter se veselilo lepega zimskega dne.

Maruša ga ni bila vesela. Kaj pomaga človeku lep, jasen dan, če pa vlada v srcu tema morečih skrbi! In v Marušinem srcu je bilo tako.

Pred par dnevi je prišel v njeno stanovanje stari Kodrin in ji rekel s trdim glasom: „Maruša! Še teden dni počakam! Če v tem času ne poravnaš najemnine za stanovanje, si išči drugo! Ne morem čakati!“

Maruša ni imela časa odgovoriti in ga prositi potrpljenja, zakaj starec je hitro zaloputnil vrata in odšel.

Od tedaj ni imela več miru. Zunaj je vladala ostra zima in njo je čakalo žalostno pregnanstvo na mraz. Zazdelo se ji je, da so nekatera srca ledena in mrzla kot zimska noč, brez luči, brez toplote...

Drugi dan po tem dogodku je posijal v njeno srce žarek upanja, da se reši iz zadrege. V bližnjem trgu je poznala trgovca, dobrega moža, ki mu je časih nosila jajca, gobe in drugo drobnjavo. Večkrat ji je dal kako desetico več, ker je vedel, da je uboga. Napotila se je torej k njemu in mu razodela svoj sklep. Ni je varala trgovčeva usmiljenost. Odštel ji je kronice, ki jih je želela, in pripomnil, da bosta že poravnala na kak način.

Maruša je bila vesela, da je dobila denar, na drugi strani se je pa zopet bala, kako povrne dolg trgovcu. Naredila je nov načrt. V trgu je bila

tvornica za kis. Pri trgovcu si je izposodila sodček in šla v tvornico ponj. Upala je, da pri prodaji kisa nekaj zasluži in si vsaj nekoliko opomore.

Danes se je napotila s kisom po svetu. Težka je pot po strmem bregu, vendar ona pri vsi svoji starosti tega ne čuti. Pot za upanjem je vedno sladka, najsibo tudi posuta s trnjem . . .

Prišla je do prve hiše. Oglasila se je v veži in vprašala, če rabijo kaj kisa. Gospodinja je začudeno pogledala Marušo in rekla: „No, kaj ste začeli prodajati kis?“ Imela ga je sicer še v steklenici, vendar je vzela merico od Maruše, menda iz usmiljenja.

Maruša je šla dalje in v marsikateri hiši se je ustavila ter spečala merico. Osamljene gorske vasice niso imele svoje prodajalnice, kar je bilo za Marušo dobro. Skoro vsaka gospodinja ga je nekaj vzela. In tako je raslo v Maruši upanje, da sčasoma proda ves kis ter dobi ves denar nazaj in še nekaj dobička bo morda ostalo v žepu.

Ko je nastopil mrak, se je napotila Maruša nazaj proti domu. V „brenti“ je imela še malo kisa, ki ga ni mogla prodati. Vendar je bila zadovoljna z današnjim dnem. Saj se ji je odprl nov vir pomoči, ki ji bo donášal vbodoče vsaj nekaj zaslužka. Zadovoljno je preštevala denarce in se veselila dobička, ki sicer ni bil obilen.

Že je zavila s steze na glavno cesto proti vasi, ko zagleda pred seboj dva moža v svetli opravi. Bila sta orožnika. Nekaj čudnega se je pojavilo tisti hip v njenem srcu. Sama ni vedela, ali strah ali kaj . . . Prišle so ji na misel razne pravice . . . Do tega hipa se na kaj takega ni niti spomnila.

Orožnika sta prišla do nje. Menda sta že po njenem plašnem vedenju spoznala, kaj se godi v nji.

„Kje ste bili, mati?“ vpraša eden prijazno.

Maruša pove, da je prodajala kis.

„Ali imate pravico?“

„Nimam! . . . Nisem vedela . . .“ jeclja Maruša. Orožnik pravi ostrejše: „Ampak vedeti bi morali, da je dandanes treba za vsako stvar imeti pravico. Kako je vaše ime?“

Maruša je povedala, orožnik je zapisal.

Kakor okamenela je obstala Maruša na cesti, ko sta orožnika že odšla naprej. Vse njeno upanje na skromen zaslužek je bilo v hipu uničeno. A še nekaj drugega ji je prišlo na um: Orožnik je zapisal, a kazen je neizogibna. Morda celo zapor! Maruša se je stresla kot trepetlika. Na stara leta še zaprta? Taka sramota!

Prišle so ji v spomin vse besede, ki jih je kdaj slišala o ječah. Zabolelo jo je pri srcu in zdelo se ji je, da se pogreza zemlja pod njo . . .

Ob cesti je stalo znamenje, in Maruša je stopila noter. Čutila je, da je njena vest obtežena in hotela je odložiti to breme. Sklenila je roke k molitvi in postalo ji je lažje. Vsa slabost je izginila in strah je odbežal, ko

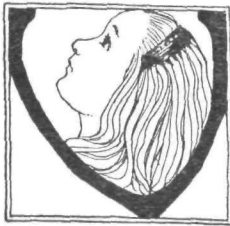
je v iskreni molitvi upirala pogled v Brezmadežno. Niti mraza ni več čutila, ki ji je šel prej do kosti... V srcu je začutila mir, sladkost... Objel jo je sen...

Pol ure nato je prišel mimo človek. Stopil je v kapelico in hotel dvigniti Marušo, ki je ležala na kamenitih tleh. A bila je že mrzla kot kamen. Hitel je v vas naznanit ljudem čudno novico.

V daljne kraje.

Spisal Ivo Trošt.

sega so se že naveličali Mavčevi otroci tisto popoldne. Zunaj je snežilo, da sta se nebo in zemlja strnila v en sam neprodiren, meglen dih starke zime. Prijetno je dihala topla peč pri Mavčevih. Vsi otroci so bili poleg mamice in doigrali igre, kolikor so se jih mogli domisliti; naposled je bilo vendar iger in sploh zabave premalo. O, solnce, ti ljubo solnčece!

Pregledali so drugič in tretjič vse podobice po knjigah, izkušali brati pripovedke in ponavljali pravljice, ki so jih čuli od mamice. Spominjali so se zraven tudi dogodkov, ki jih je znal sosedov stric Matija. Ni jih bilo malo, zakaj stric je služil cesarju na morju.

„Joj, morje! Naredimo si morje!“ vzklikne mali Ivanček, in mamica se zasmeje naglas poleg kolovrata pri peči:

„Ali meniš, da je naš pomivnik že morje, ha, ha?“

„Pa res! V pomivniku naredimo morje!“ se domisli najmlajša Anka, ki še ni hodila v šolo, in vsi se ozro proseče v mamico: „Saj dovolite! Lepo prosimo!“ Odgovor je bil:

„Da mi le ne polijete po tleh!“

Kmalu je bil poleg drugih igrač na tleh pri peči še velik škof vode. Toda kaj bo morje brez ladij? To je polna skleda mlečne kaše brez žlic na mizi. Stric Matija pripoveduje o parnikih, barkah, čolnih, oklopnih...

Ciril je nekje iztaknil podolgasto škatlo, ji prevotlil pokrov, da so imeli pomorščaki svoboden vhod v notranjost, potem je poiskal primerno dolg klinček za jadrenik. Nanj je na vrhu pritržil še prečnico, ki je na nji viselo ponosno jadro.